

*”Jag förundrades över med vilken respekt
offren klarade av att möta förövarna.”*

William Paredes Lopez, representant för
Lutherska världsförbundet

I KORTHET

Svenska kyrkan är övertygad om att varje människa är skapad till Guds avbild och har rätt till ett liv i värdighet.

Det internationella arbetet är en del av kyrkans identitet och uppdraget att vara en del av en världsvid gemenskap.

Arbete drivs inom fem prioriterade områden: tro och lärande, fred och försoning, hållbar försörjning, genusrättvisa och jämställdhet, samt sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Även demokratiskt utrymme och mänskliga rättigheter ska genomsyra arbetet.

SVENSKA KYRKAN INTERNATIONELLT ARBETE

POSTADRESS: 751 70 Uppsala

TELEFON: 018-16 96 00

E-POST: info@svenskakyrkan.se

www.svenskakyrkan.se

Omslagsfoto: Invigningen vid försoningsakten i Bellavista var känslofylld.
Vid mikrofonen syns fader Jesús Albeiro Solis. Foto Dianne Rodríguez.

SÅ ARBETAR SVENSKA KYRKAN INTERNATIONELLT



FRED OCH FÖRSONING

Svenska kyrkan 
INTERNATIONELLT ARBETE

medlem av
actalliance

Viktigt försoningsarbete

Det har gått 14 år sedan FARC-gerillan i Colombia dödade 79 av invånarna i byn Bellavista i en massaker som satt djupa spår. Kyrkans stöd till offer och anhöriga blev en viktig del i det fredsarbete som resulterade i en försoningsakt, där gerillan bad om förlåtelse.

SVENSKA KYRKAN STÖDJER sedan flera år tillbaka Lutherska världsförbundets arbete i regionen Chocó i Colombia, där byn Bellavista ligger otillgängligt till i ett område som endast nås med båt. Platsen är också rik på naturresurser och har en strategiskt viktig placering med kustgräns mot Panama. Därför har området länge varit attraktivt som tillhåll för både FARC-gerillan och paramilitära grupper.

Dagen när massakern ägde rum sökte civilbefolkningen skydd i en lokal kyrka för att undkomma korskelden i strider mellan paramilitär och gerillagrupper. Tragedin var ett faktum när en granat av misstag träffade kapellet.

– Kriget i området har inneburit stort lidande och många civila dödsoffer. Försoningsarbetet är en viktig del för att kunna gå vidare med fredsprocessen, berättar Jesús Albeiro Solis, som är katolsk präst i stiftet i Quibdó.

Massakern i kyrkan hade länge varit ett öppet sår och det var många som direkt berördes när FARC-gerillan i december 2015 officiellt skulle ta på sig ansvaret vid försoningsakten. Runt 600 offer för massakern deltog från civilbefolkningen, som består av urfolk och afrocolombianer. Dessutom kom representanter från både FN och internationella Röda korset.

Både före, under och efter ceremonin har Lutherska världsförbundet i nära samarbete med det katolska stiftet i Quibdó arbetat intensivt med att ge psykosocialt stöd och så kallad medföljning genom fysisk närvaro.

– Symboliskt fick akten ett stort värde som den första i sitt slag där gerillan faktiskt har tagit på sig ansvar och bett om förlåtelse. Nu arbetar vi vidare med stödgrupper för att människor verkligen ska få bearbeta förlusten av sina familjemedlemmar, berättar William Paredes Lopez, som är chef för Lutherska världsförbundets fältkontor i Quibdó.

Både han och Jesús Albeiro var på plats vid ceremonin och berördes starkt. På plats fanns förövare från FARC-gerillan som grät öppet och offer som valt att möta förövarna.

– Det var smärtsamt och jag förundrades över med vilken respekt offren klarade av att möta förövarna. Jag kände i den stunden att det är möjligt att förlåta och att dessa familjer ville bidra till försoning genom att visa den viljan, berättar William Paredes Lopez.

Trots positiva steg framåt i fredsarbetet återstår dock faktum att invånarna fortfarande 14 år efter massakern kämpar för att hantera konflikterna mellan olika lokala



Jesús Albeiro Solis i mitten av bilden lägger handen på axeln på en av männen till höger, som är gerilla-ledare. Mötena inför ceremonin var många.

FOTO: DIANNE RODRIGUEZ

”Försoningsarbetet är en viktig del för att kunna gå vidare med fredsprocessen.”

Jesús Albeiro Solis, präst i stiftet Quibdó

väpnade grupper. Fattigdom, våld och kränkningar av mänskliga rättigheter präglar vardagen. Bristande tillgång på sjukvård gjorde dessutom att malariautbrott fick svåra följder våren 2016. William Paredes Lopez och Jesús Albeiro Solis betonar att förbättrade levnadsvillkor är en förutsättning för en hållbar fred. Nödvändiga insatser krävs för att ge befolkningen tillgång till utbildning, hälsovård och möjlighet till försörjning.

Både FN och Colombias konstitutionsdomstol har förklarat att den colombianska staten brast i sitt ansvar att skydda civilbefolkningen vid massakern. I statens ansvar för gottgörelse har bland annat uttalats att insatser krävs för att ge befolkningen tillgång till hälsovård.

– Regeringen måste se till att fredsavtalet implementeras och att paramilitärer inte ökar sin närvaro i området istället nu när gerillan drar sig tillbaka, säger Jesús Albeiro Solis.

Både han och William Paredes Lopez betonar att det är många aktörer som tillsammans har gjort försoningsprocessen möjlig. Det väsentliga för framgången har varit att offrens behov och vilja har fått stå i centrum.

– Det här arbetet har visat att försoning är möjligt. Men det är inte vi som aktörer som har gjort det stora jobbet, utan de offer och förövare som har visat en vilja att öppna sina hjärtan, säger William Paredes Lopez. ■

Fred och försoning

Att arbeta för fred i världen och för ökad trygghet för alla människor är ett av Svenska kyrkans främsta uppdrag. Ett centralt begrepp i fredsarbetet är ”schalom”, vilket handlar om att skapa det kyrkan kallar rättvis fred. Här är utgångspunkten att allt är del av en större helhet och att fred aldrig kommer av sig självt.

Försoning är ett annat viktigt begrepp för Svenska kyrkan i fredsarbetet. Försoning mellan människor ses som en hörnsten för att skapa en hållbar och rättvis fred. Teologiskt handlar det om en tro på att Gud genom Jesus har försonat världen och sänt oss för att verka för en fredlig värld.

Under inga villkor får försoning tvingas på parter oavsett hur goda avsikterna är. Här krävs en medvetenhet om historiska misstag och ett fokus på att ge alla som betraktar sig som offer en chans att göra sina röster hörda. Offren måste alltid stå i centrum i försoningsprocesser.

Svenska kyrkan vill lyfta fram tron som en möjlig drivkraft för att skapa fred. I en värld där religiösa aktörer ofta kan försvåra eller aktivt bidra till konflikter är det viktigt att se den positiva potential som faktiskt finns i religionen som en drivkraft för fred. Ökad förståelse om religioners roll och dialog kan skapa förutsättningar för att människor med olika tro ska kunna leva tillsammans i fred. Att utveckla metoder för hur religiösa ledare och organisationer kan fungera som positiva krafter i

freds- och försoningsprocesser är en viktig del av det arbetet. Kyrkor, religiösa aktörer och andra organisationer i samhället behöver visa människor på alternativ till väpnad konflikt. Här vill Svenska kyrkan spela en aktiv och konstruktiv roll.

Debatt om svensk vapenhandel och om flyktingströmmar är bara några exempel som visar att Svenska kyrkan behöver arbeta med fredsfrågor även på hemmaplan. Lokalt kan det handla om att församlingar arbetar med idrottsföreningar för att ge unga en chans att reflektera över vad som är schysst spel.

Svenska kyrkan vill påverka beslutfattare inom Sverige, EU och FN att arbeta mer aktivt med fredsbyggande, mot kärnvapen samt för skärpt vapenexportkontroll och nedrustning. Dessutom måste arbetet mot sexuellt våld i konflikter stärkas och det är viktigt att få in fler kvinnor som centrala aktörer i fredsarbetet. Barn och ungdomar bör alltid ha ett självklart utrymme i fredsbyggande processer.

Fred behöver också betraktas som mer än frånvaro av väpnad konflikt. Grundorsaker till orättvisor behöver motverkas för att freden ska bli varaktig. Det krävs även insikt om att egna insatser direkt eller indirekt kan bidra till ökad konflikt, och därför måste Svenska kyrkan ständigt arbeta med analys och uppföljning av egna insatser. Metoden ”Do no harm” (vålla ingen skada) ska alltid vara en ledstjärna. ■